

ROY, Alfons (eigenlijk **Cornelius M.A.R.**) van (Asper 11 juni 1882 – Den Haag 15 oktober 1927). Broer van **Jules van Roy** en **Robert van Roy**.

Was de zoon van een Vlaamsgezind, vrijzinnig notaris in Nevele, waar een kern van Vlaamsgezinde vrijzinnige families was ontstaan. Alfons kreeg zijn middelbare opleiding te Leuven en Oostende en studeerde vervolgens rechten te Gent, waar hij eerst lid was van 't **Zal wel gaan** maar zich later voegde bij de kring **Ter Waarheid**. Na zijn studie vestigde hij zich als advocaat te Gent waar hij onder meer raadsman was van de **Vrije Burgersbond**, een Vlaamsgezinde organisatie van handelaars en ambachtslieden onder leiding van **Polidoor Goossens**. Een poging, met onder anderen **Hector Plancquaert** en **Alfons Sevens** ondernomen om te komen tot een radicale "algemene Vlaamsgezinde partij" liep op een mislukking uit omdat **De Vlaamsche Blok** bij de gemeenteraadsverkiezingen van 1911 en de parlementaire verkiezingen van 1912 electoraal verwaarloosbare resultaten haalde. In juni 1913 was Van Roy de leider van de circa 200 **flaminganten** die tijdens een concert *De Vlaamse Leeuw* aanhieven als protest tegen het feit dat de wereldtentoonstelling te Gent werd gemaakt tot een manifestatie voor de Franse cultuur. In 1914 behoorde Van Roy, evenals zijn broer Jules, tot de beschermleden van het 5de **Groot-Nederlands Studentencongres** te Gent. Hij maakte deel uit van het **Vlaamsche Veem**, de kring achter het maandblad *De Bestuurlijke Scheiding*.

Bij het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog koos Van Roy partij voor het **activisme**. Hij behoorde tot de relatief gematigde vleugel van **Jong-Vlaanderen**. Bij verordening van 29 juli 1916 benoemde gouverneur-generaal **Moritz von Bissing** hem tot hoogleraar in de encyclopedie van het recht en het handelsrecht aan de vernederlandste universiteit te Gent. Op 6 mei 1917 werd hij in de **Raad van Vlaanderen** opgenomen. Hij werd betrokken in een harde machtsstrijd in het Gentse waarbij radicale Jong-Vlamingen onder leiding van **Jan Wannyn** het laken en de subsidies van de Raad van Vlaanderen grotendeels naar zich toetrokken. Om Wannyns **Nationalistische Bond** tegen te gaan, richtte Van Roy in mei 1918, samen met de professoren **Antoon Picard** en **Albert van den Brande**, en met steun van Goossens en de socialist **Frans Primo**, de **Vlaamsch-Nationale Partij** op. Ook de oprichting van de **Menschlievende Kring Amicitia** en van de **Vlaamsgezinde Bond ter Verdediging der Middenstandsbelangen** paste in dat kader. Daarnaast was Van Roy betrokken bij de leiding van **Volksofbeelding** in de stad en werd hij, toen de activisten het Gentse schepencollege hadden overgenomen, be-

noemd tot raadsman van de stad. Zijn tegenstanders hielden hem wel buiten het geambieerde schepenambt.

Eind oktober 1918 week Van Roy met vrouw en dochter uit naar Nederland. Daar moest hij opnieuw rechten gaan studeren en examens afleggen. Hij associeerde zich vervolgens met mr. P.E. Briët, advocaat en procureur te Leiden en lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal voor de Anti-Revolutionaire Partij. In België werd hij ter dood veroordeeld. Van Roy vestigde zich uiteindelijk in Den Haag. Hij overleed door een ongeval.

LITERATUUR: A.L. Faingnaert, *Verraad of zelfverdediging?*, 1933; – M. van de Velde, *Geschiedenis van de Jong Vlaamsche Beweging*, 1941; – L. Buning, 'Roy, Alfons van', in *NBW*, VI, 1974; – J. van de Castele, 'De strijdbare Van Roy's uit Nevele', in *Het Land van Nevele*, jg. 15, nr. 3 (augustus 1984); – D. Vanacker, *Het aktivistisch avontuur*, 1991.

LAMMERT BUNING* EN LUC VANDEWEYER